

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2257/2023
17.01.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Здравко Петровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2264/22 од 16.06.2022. године, у седници одржаној дана 17.01.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2264/22 од 16.06.2022. године, као о посебној ревизији.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија тужене изјављена против пресуде Вишег суда у Апелационог суда у Београду Гж 2264/22 од 16.06.2022. године, као недозвољена.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 24652/2021 од 23.11.2021. године, ставом првим и другим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе и усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 2.168.000,00 динара, и то: на име претрпљених физичких болова 500.000,00 динара, за претрпљени страх 382.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због наружености 286.000,00 динара и умањења животне активности 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом на досуђене од 23.11.2021. године, као дана пресуђења па до исплате. Ставом трећим и четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 283.300,00 динара, а тужилац је ослобођен од обавезе плаћања судских такси.

Одлучујући о жалби тужене Апелациони суд у Београду је 16.06.2022. године донео пресуду Гж 2264/22 којом је, ставом првим изреке, по жалби тужене преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев у делу којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу исплати износ од 200.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове, износ од 112.000,00 динара за претрпљени страх и износ 86.000,00 динара за претрпљене душевне болове због

наружености са припадајућом законском затезном каматом. Ставом другим изреке, жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена у делу става другог изреке којим је одлучено о накнади нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због наружености. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у првостепеној пресуди тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати 213.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, а ради уједначавања судске праксе применом члана 404. ЗПП.

Према одредби члана 404. став 1. у вези са чланом 506. став 2. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

Врховни суд је у границама својих овлашћења на основу члана 404. став 2. ЗПП, оценио да у конкретном случају не постоји потреба уједначавања судске праксе, као ни новог тумачења права, узимајући у обзир врсту спора и садржину тражене судске заштите, начин пресуђења и разлоге за одлуку о тужбеном захтеву. Предмет тражене правне заштите о коме је одлучено усвајањем тужбеног захтева је накнада нематеријалне штете, која је настала као последица рањавања тужиоца, као припадника ВП 1552 Београд 1991. године, у ратним дејствима на територији Републике Хрватске. Образложење побијане пресуде за оцену истакнутог приговора застарелости потраживања и питања застоја застаревања, не одступа од постојеће судске праксе у тумачењу и примени материјалног права – одредби члана 377. став 1. и члана 383. Закона о облигационим односима. Разлози на којима су засноване одлуке нижестепених судова у том смислу одговарају и усклађени су са сада важећим тумачењем права и владајућим правним схватањем у пракси нижестепених судова и ревизијског суда у примени наведених законских одредби (одлука Уставног суда Уж 863/12 од 21.02.2012. године и друге одлуке наведене у побијаној другостепеној пресуди), тако да не постоји потреба за уједначавањем судске праксе или новим тумачењем права. Наиме, штета проузрокована припадницима бивше ЈНА у оружаним сукобима са паравојним формацијама бивших република СФРЈ до дана њиховог међународног признања од стране Генералне скупштине ОУН – 22. маја 1992. године, проузрокована је кривичним делом оружане побуне из члана 124. КЗ Југославије. Потраживање накнаде ове штете застарева у року од 15 година прописаном за застарелост кривичног гоњења за то дело, применом члана 377. став 1. ЗОО. Продужени рок застарелости потраживања ратне штете из одредбе члана 377. став 1. ЗОО почиње да тече од дана извршења кривичног дела, док рок за истицање захтева за накнаду штете настале извршењем кривичног дела одговара законском року за застарелост кривичног гоњења. Рок застарелости не тече (застој) за време за које оштећеном, повериоцу због оружаних сукоба или непосредне опасности таквих сукоба на подручју његовог пребивалишта односно боравишта, није било омогућено да судским путем захтева досуду накнаде штете (члан 383. ЗОО). Тај рок се може продужавати по општим правилима облигационог права о прекиду и застоју застаревања. Одлука Рев 911/10 од 28.10.2010. године, назначена у

ревизији тужене, не поткрепљује тврдњу ревидента о неуједначеној судској пракси. Зато, ни у случају да је дозвољено одлучивање о ревизији тужене у смислу члана 404. ЗПП, не би дошло до другачијег одлучивања и повољнијег исхода спора за тужену.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије по општим правилима из члана 410. став 2. тачка 5., у вези са чланом 403. став 3. ЗПП и нашао да ревизија тужене није дозвољена.

Према одредби члана 403. став 3. ЗПП, која право на изјављивање ревизије везује за прописани новчани лимит, ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима, када се тужбени захтев односи на утврђење права својине на непокретностима или потраживање у новцу, на предају ствари или извршење неке друге чинидбе, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Парнични поступак покренут је 19.02.2008. године, тужбом којом је постављен тужбени захтев ради накнаде штете. Вредност предмета спора побијаног дела износи 1.700.000,00 динара који не прелази прописани ревизијски лимит.

Како вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, следи да исти не прелази прописану меродавну вредност, па стога ревизија тужене није дозвољена.

Из наведених разлога Врховни суд је на основу члана 404. и 413. ЗПП, одлучио као у изреци решења.

Није од утицаја што је првостепена пресуда преиначена. Ово из разлога што би право на ревизију, у конкретном случају, по основу преиначења, и то за одбијајући део имао само тужилац као страна чије је право другостепеном одлуком смањено досуђеном висином накнаде штете. Наиме, ревизија на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку због преиначења првостепене пресуде дозвољена је само у ситуацији када је ревизију изјавила странка којој је због преиначења првостепене одлуке право ускраћено или смањено. Подносилац ревизије у предметном случају је тужена, а туженој одлуком другостепеног суда право није ускраћено ни смањено, па из тог разлога ревизија тужиоца на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, није дозвољена.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**